

Ejendomme, at Enken absolut skal gifte sig med en Mand, som har de og de Betingelser, hun maaske slet ikke skøtter om. Hun stiller muligvis ganske andre Krav til sin eventuelle Mage end det, at han har været Arbejdsmand i 5 Aar osv. De Bestemmelser synes jeg derfor, vi skulle se at faa ud. Der er en anden Bestemmelse, som jeg ogsaa synes, vi skulle se at faa ud, en Bestemmelse, som den højtærede Landbrugsminister for øvrigt særlig syntes at interessere sig for at faa med. Det er Bestemmelsen om Taksationerne. Jeg synes, at Taksationen er temmelig overflødig. Det er virkelig ikke saa stor en Sag at bedømme, hvad saadan en Ejendom er værd, og for at foretage disse Taksationsforretninger, som efter dette Forslag skulle foretages, skal man virkelig være meget godt inde i alle disse Forhold. Jeg har ogsaa lidt med Pengesager at gøre, men naar der kommer nogen for at laane Penge, spørger jeg virkelig ikke, om de have ladet foretage nogen Taksation, for det forekommer mig, at det ofte er højst besynderlige Resultater, man ved slige Taksationsforretninger faar frem, Resultater, der for mig ere mere vildledende end vejledende. Derfor foretrækker jeg at se paa Ejendommen selv, og det er slet ikke saa vanskeligt at skønne over disse Forhold. Jeg tror, man rolig kunde overlade en saadan Bedømmelse til Sogneraadet, og skulde det være nødvendigt, saa kunde det jo tage Præsten med. Det er jo saaledes her i Landet og har været det i saa mange Herrens Aar, at en Præsteattest gælder som noget, der staar urokkelig fast. Det kunde da være, at selv om Præsten i Almindelighed ikke er saa særlig landbrugskyndig, vilde han dog maaske nok kunne have saa megen Forstand paa de Dele, at han kunde bedømme, hvor meget et saadant Hus omtrent kunde være værd (Modsigelse). Naa, de Herrer protestere derimod. Ja, jeg tænkte, det altid kunde være en Betyggelse for Regeringen, hvis Sogneraadet ogsaa havde faaet Præsten til at afgive en Attest, og jeg mener, at det er bedre end at koste mange Penge paa Taksationsforretninger, som jeg dog ikke tror ere betryggende. Jeg vil altsaa foreslaa, at man gør en Forandring i denne Retning i det foreliggende Forslag.

Jeg skal ikke komme ind paa flere Enkeltheder i Lovforslaget, det kunde let blive en Gentagelse af, hvad der er sagt flere Gange. Det forekommer mig, at der findes ret mærkelige Bestemmelser i Forslaget, blandt andet denne, at man forlan-

ger 3½ pCt. af de Penge, som man skal anbringe i Husmandslodder, medens man kan lade sig nøje med 3 pCt. af de Penge, der laanes ud til Forskudsforeninger. Hvordan kan det egentlig være? Jeg tror, at det ligger deri, at Forskudsforeningsloven er en Lov, der særlig er i Favør af det store Jordbrug. Jeg tvivler meget om, at den vil faa synderlig Betydning for de smaa Jordbrug. For det første skal det, der skulde ind i denne Forening, sorteres, og hvis de mindre Jordbrugere, der ønske at indtræde i den, ikke have en god Fod at staa paa, tvivler jeg meget om, at de blive optagne. Men for øvrigt tvivler jeg ogsaa meget om, at de have Trang til at komme ind deri, da en Mand, selv om han kun har en à 2 Køer og derfor kun kan faa et Laan af 60 Kroner, dog skulde være solidarisk med de store Proprietærer, der kunde laane op til 3,000 Kr. Dette, at det andet Ting saa glat kunde gaa med til en saadan Lov, er for mig et Vidnesbyrd om, at man deroppe har meget mere Øje for, hvad der kan være de store Hartkornsejere til Gavn, end for, hvad der tjener til Gavn for de smaa. Disse to Love, som man samtidig har haft til Behandling, staa i grel Modsetning til hinanden. Man gaar ind paa at bevilge 5 Mill. Kr. til 3 pCt. til Forskudsforeninger, men til Tilvejebringelse af Huslodder for Arbejdere rundt om paa Landet vil man ikke give mere end 1 Million Kr. Mere mene de ikke, det gaar an at bruge til det Forsøg. Det vilde i Virkeligheden, som det er blevet sagt, ikke føre til noget som helst. Hvad Resultat vilde det tilvejebringe, om vi fik en Lov, efter hvilken vi kunde anbringe 1 Million om Aaret til til disse Formaal? Det vilde føre til, at efter 5 Aars Forløb kunde vi faa godt og vel en Husmand i hver Kommune. Vilde en saadan Foranstaltning have Betydning nok til, at man deraf kunde skønne, hvor stor Trang der var til saadanne Huslodder? Jeg mener, at Folketingets Forslag om 4 Mill. Kr. om Aaret i 5 Aar vilde være det mindste, vi kunde gaa ind paa. Først derved kunde man komme til rigtig Forstaaelse af, hvilken Trang der var til at indrette saadanne Huslodder. Og efter mine Tanker vilde det kun være en Begyndelse. Dersom man skulde til at gennemføre noget mere omfattende i saa Henseende, skulde vi op til mange flere Mill. Kr., end der er Tale om i Folketingets Lovforslag, og det mener jeg ogsaa, vi godt kunne gøre uden mindste Risiko. Der er i Virkeligheden ingen Risiko ved